

mænd og Samlere. Her i Danmark findes i hvert Fald Videnskabsmænd, der glæder sig over og drager Lære af at iagttage levende Fugle. Og selv smaa Samlinger, der næppe nogensinde vil give direkte videnskabelige Resultater, har, naar de tilvejebringes paa skønsom Maade, utvivlsomt deres Berettigelse, bl. a. derved, at de øger og undertiden fremkalder Interessen for Fuglelivet; denne Interesse udvikler gjerne Forstaaelsen af og derigennem Bestræbelsen for Bevarelsen af Fuglefaunaen.

A. C.

ANMELDELSER.

NORDENS FÅGLAR, ANDRA UPPLAGEN AV L. A. JÄGERSKJÖLD OCH
GUSTAF KOLTHOFF MED BILDER AV OLOF GYLLING

Beijers Bokförlagsaktiebolag Stockholm.

De første 5 Hæfter af dette Værk foreligger nu, og man kan vel deraf slutte, hvorledes Værket i sin Helhed vil blive. Enhver Fugleven vil sikkert have Fornøjelse af de store, smukke Tavler, der gengiver Fuglene meget livagtigt og naturtro i smukke landskabelige Omgivelser, men som nævnt i den tidligere Anmeldelse er Reproduktionen ikke altid paa Højde med Billederne; det ser lidt underligt ud at Broget Fluesnapper har en hel rosafarvet Glorie om sig med samme rødlige Tone paa Bugen og tværsover Halsen. Foruden de store Gengivelser følger med Hæfte 4 den første af de bebudede Tavler med Afbildninger af flere Arter i mindre Størrelse. Tegning og Farver staar vel paa Højde med, hvad der bydes i de fleste lignende Værker, men Farven falder næsten overalt lidt udenfor Fuglenes Omrids, hvad der giver dem et underligt loddent Udseende.

Teksten i de foreliggende Hæfter behandler væsentligt Drosselfugle og Sangere. Som tidligere anført er Teksten ret knap, og Danmark bliver noget stedmoderligt behandlet. Hos to Arter som Drosselrørsanger og Kærsanger, der ikke yngler i Sverig, anføres intetsomhelst om Fuglenes Levevis, hvad dog for danske Læsere vil føles som en væsentlig Mangel. — Naar Teksten er kortfattet, er det selvfølgelig umuligt at faa alt med, men det, som overhovedet kommer med, bør da være vel sigtet og aldeles utvivlsomt; en og anden Invending kan nok rettes mod Teksten. Der er vel næppe mange, der vil gaa ind paa, at hvert Par Havesangere har sit bestemte Distrikt og ikke taaler andre Fugle i Nærheden. Havesangeren bygger dog nær sammen baade med Fugle af dens egen Art og andre. Om Brunellens Rede anføres, at den hovedsagentlig bestaar af Mos; sandt nok, men i hvert Tilfælde her i Landet er det ejendommelige for Reden, at dens yderste Lag bestaar af ret grove Pinde, hvilket straks skiller dens Rede fra alle andre af lignende Størrelse; at dens Sang minder om Gærdesmuttens men er stærkere bliver vel en Skønssag; for

mine Øren er der ikke Spor af Lighed. Derimod er det fejlagtigt, naar der staar om Gærdesangeren, efterat dens »enkla sång« er nævnet »Varningsropet uttrycker Sven Nilsson mycket betecknande med orden klapp, klapp, klapp, klapp«. Som bekendt er Fuglens Varselslyd helt anderledes og, Lydene »Klapp, klapp« en Del af dens Sang. Men dette siger Sven Nilsson ogsaa tydeligt nok¹ idet han indgaaende beskriver baade dens Sang og dens Varselslyd, en Beskrivelse, der endda begynder saaledes: »Dess besynderliga sång, klapp, klapp, klapp, klapp liknar nästen osv. O. H.

VERHANDLUNGEN DES V INTERNATIONALEN ORNITHOLOGEN
KONGRESSSES IN BERLIN. HERAUSGEGEBEN VON HERMANN SCHALOW.

Berlin 1911. (40 Mk.).

Forhandlingerne fra den sidste Ornithologkongres foreligger nu i et stateligt, smukt udstyret Bind paa 1200 Sider med talrige Billeder i Teksten, 16 kolorerede og 15 sorte Tavler.

De første 100 Sider omhandler selve Kongressen og dens Forløb, medens Hovedparten af Bogen optages af de paa Kongressen holdte Foredrag og desuden af nogle, som skulde have været holdte men ikke blev det. Det er et righoldigt Prøvekort fra alle Ornithologiens Felter, man her faar i en Mængde større og mindre Afhandlinger; der behandles Træk, geografisk Udbredelse, Systematik, Fuglebeskyttelse og Fjerkræavl. Anm. har tidligere i et Foredrag i »D. o. F.« (gengivet i Tidsskriftets Aarg. 5 H. III) givet Meddelelse om nogle af de afholdte Foredrag, og her skal da kun kort berøres enkelte af dem, som kan antages at have mere almindelig Interesse. Indledningsforedraget holdtes af Kongressens Præsident, Prof. A. Reichenow og i Titlen »Über die Fortschritte und den gegenwärtigen Stand der Ornithologie« er Indholdet givet. Blandt de større Afhandlinger findes A. Koenigs »Die Ergebnisse meiner Reise nach dem Sudan im Frühjahr 1910«, en malerisk Beskrivelse af Forf.s Rejse opad Nilen og indgaaende Omtale af de trufne Arter. Afhandlingen ledsages af en Del kolorerede Tavler. Den fortrinlige Iagttager O. Heinroth skriver højst interessante med Snese af Billeder udstyrede: »Beiträge zur Biologie namentlich Ethologie und Psychologie der Anatiden« paa Grundlag af Iagttagelser i Berlins zoologiske Have. Af Fru Magdalene Heinroth findes »Zimmerbeobachtungen an seltener gehaltenen europäischen Vögel« med en Mængde Fotografier, visende f. Eks. Hærfugl og Biæder i mange forskellige Stillinger og Unge af Vandstær i dens fremadskridende Udvikling. En halv Snes Afhandlinger behandler Fuglebeskyttelse, og her er det særligt Udryddelsen af Fugle for at anvende Fjerene til Modepynt, der tages Sigte paa. Vægtigst blandt Arbejderne af denne Art er vel nok I. Buckland's: »The Destruction of wild birds in general throughout the world«, som gengives her i Tidsskriftet. O. H.

¹ Skandinaviens Fauna, Foglarne, Tredje Upplagen, Lund 1858.

FUGLENE VED DE DANSKE FYR I 1911. 29. AARSBERETNING OM DANSKE
FUGLE. VED R. HØRRING

(Særtryk af Vidensk. Medd. Naturh. Foren. Kbhvn. Bd. 64.)

Fyrberetningen, som disse Meddelelser populært kaldes, udgives i Aar af R. Hørring; den holder sig, hvad Ordningen angaar, væsentlig til de gamle Baner, kun med enkelte Forandringer i Trykket. Fra 32 Fyr indsendtes til zool. Museum 923 Fugle af 68 Arter; nøjere Efterretninger haves om ialt henved 3000 faldne Fugle. Af Arter, der ikke tidligere er faldne, findes Sydlig Nattergal (*Luscinia vera*), som 25 Maj faldt ved Kjels Nor (Sydspidsen af Langeland); nu kan vi i hvert Tilfælde regne Arten som sikkert tilhørende den danske Fauna. Rigtig store Træknætter synes der ikke at have været i Aaret 1911.

Det Afsnit der hedder »Forskellige Iagttagelser fra Fyrene«, er det maaske praktisk at tage med af Hensyn til Meddelelserne, men man kan ikke undertrykke en Tvivl om dets egentlige ornithologiske Værdi; det indeholder i meget høj Grad Angivelser, der er holdte i al Almindelighed som f. Eks. »Flere Smaafugle opholdt sig paa Dækket«, »En Høg sad ved Solnedgang nogen Tid i Rigningen«, »En Flok Vildgæs fløj mod Ø.« o. l.

Beretningens Slutningskapitel, der tidligere bar Overskriften »Usædvanlige Tildragelser i . . .«, hedder nu »Meddelelser om mindre almindelige danske Fugle«. Som den interessanteste Meddelelse maa sikkert betragtes Beretningen om Topmejsens Ynglen i 1912 ved Vejlefyord Sanatorium. — En opmærksom Læser vil maaske undre sig over, at der i en Afhandling, hvor der øverst paa hver Side omhyggeligt er trykt 1911, findes Beretning om Begivenheder, der har fundet Sted Aaret efter.

Det er glædeligt, at Fyrberetningerne vedbliver at komme; det er et stort og værdifuldt Materiale, der her i Aarenes Løb er samlet. Men nægtes kan det ikke, at adskillige Fugleinteresserede jævnlig spørger, om der dog ikke snart kommer til at foreligge en Bearbejdelse af det vældige Stof, saa at man i en overskuelig Form kan faa Resultaterne af de mange Aars Iagttagelser og Arbejde.

O. H.

BILLEDER AF DANSK FUGLELIV. FOTOGRAFERET I NATUREN AF
ROAR CHRISTENSEN. DYRLÆGE. MED TEKST AF MAGISTER
A. DITLEVSEN. II. TERNER.

(G. E. C. Gads Forlag, Kbhvn. 1912. Kr. 1,50).

I 32 ypperligt tagne og smukt gengivne Billeder fremføres de danske Ternearters Liv, særligt deres Yngleforhold. Hertil slutter sig en fornøjeligt skreven Tekst, hvor særligt Fuglenes Livsforhold behandles og beskrives ret indgaaende. Man behøver ikke at være specielt Ornitholog for at have Fornøjelse af denne billige lille Bog; enhver der har lidt Sans for Naturen i al Almindelighed, vil kunne glæde sig over den.

O. H.

OVER STENTER OG STRANDE. AF NIELS HEDIN.

(Hagerups Forlag. Kbhvn. 1912. Kr. 2,00).

Forf. har tidligere her i Tidsskriftet berettet om sine Udflugter til Samsø og Anholt. I den nu udgivne Bog spiller Ornithologien en mindre Rolle, selv om Forf.s Interesse for Fugle tydeligt nok giver sig til Kende. Bogen er en Række mindre Skildringer væsentligt fra forskellige jyske Egne, om hvilke der berettes kønt og stemningsfuldt.

O. H.

DR. KARL RUSS' EINHEIMISCHE STUBENVÖGEL VON KARL NEUNZIG. FÜNFTE NEUBEARBEITETE UND WESENTLICH VERMEHRTE AUFLAGE.

(Creutz'sche Forlag, Magdeburg 1913. Mk. 9).

Naar Folk hertillands holder Stuefugle udover den nødvendige Kanarieflugl, er det jo næsten altid de tropiske Fugle, der maa holde for, og bortset fra nogle af de indenlandske Finkearter er det kun faa af de nordiske Fugle, der er almindelige Burfugle. I en Del af de tysktalende Lande er dette anderledes, og dette forklarer, at en Bog om indenlandske Stuefugle her kan udkomme i talrige Oplag. Nu er Bogen ogsaa noget andet og mere end en ligefrem Anvisning til at holde Smaaafugle i Bur, det er tillige en indgaaende Beskrivelse af alle de Arter, der overhovedet kan holdes i Fangenskab, deriblandt ogsaa adskillige Rovfugle og Vadefugle. Men naturligvis udgør Sangfuglenes Gruppe den overvejende Del. Hver enkelt Art beskrives indgaaende, dens Udseende og Levevis, og dernæst omtales dens Forhold som Burflugl. Af en Mængde Arter findes gode, men noget grovt reproducerede Afbildninger, og desuden er en Del Arter givne paa 20 ret smukke, farvetrykte Tavler. Det sidste Afsnit behandler Bure, Føde og Fuglenes Pleje i Almindelighed. Bogen vil sikkert være en god Vejleder for enhver, der i større eller mindre Stil vil give sig af med at holde nogle af vore indenlandske Fugle i Bur.

O. H.

HANDBUCH DES VOGELSCHUTZES VON DR. CARL R. HENNICKE.

(Creutz'sche Forlag, Magdeburg 1912. Mk. 6,50).

Hvis man vil have en Maalestok for den Interesse, der nutildags næres for Fuglebeskyttelse i Tyskland, kan man søge den deri, at Dr. Hennicke's for godt et Aar siden udkomne lille »Vogelschutzbuch« (anmeldt her i Tidsskriftets Aargang 6, Hæfte II—III) allerede er solgt i 19,000 Eksemplarer, og at der nu af samme Forfatter kan udgives en hel Haandbog paa 465 S. om dette Emne. I denne Bog er da ogsaa samlet saa nogenlunde, hvad der kan siges om Spørgsmaalet; det er et Værk, der vil kunne være til Nytte saavel for Foreninger og Institutioner, der giver sig af med Fuglefredning, som for Enkeltmænd, der har den samme Interesse.

De første Hundrede Sider omhandler Nødvendigheden af Fugle-

beskyttelse, der væsentlig søges i Fuglenes Aftagen, en Kendsgærning, som jo desværre er sikker nok. De forskellige Aarsager til denne Aftagen behandles og belyses ret indgaaende. Det næste Afsnit om »Begrundelse af Fuglebeskyttelsen« indeholder bl. a. en Omtale af de forskellige Arters Føde; foruden en Opregning af de enkelte Fødememner findes for hver Art en procentisk Udregning af, hvor stor en Del af Fuglens Føde, der kan siges at bestaa af (i Henseende til Mennesket) nyttige, skadelige eller økonomisk ligegyldige Stoffer. Beregningen er foretaget efter talrige Maveundersøgelser.

Henved 140 Sider omhandler Maaden, hvorpaa man skal beskytte Fuglene under store som under smaa Forhold, og her gives vist, hvad der for Tiden kan siges om disse Spørgsmaal. Ved Omtalen af kunstige Redepladser til Fugle nævnes ikke blot de Berlepsch'se Modeller, men ogsaa talrige andre. Enhver, der har blot en lille Have, vil kunne faa gode Vink her. En dansk glæder det selvfølgelig at se Klinge's Træløberkasse omtalt og anbefalet. Vidtløftigt beskrives selvfølgelig ogsaa de forskellige Foranstaltninger til Fodring af Fugle om Vintren, og et halvhundrede Afbildninger af forskellige Modeller til Fodringshuse og -Apparater giver en Forestilling om, hvilket Opfindersnille, der er anvendt paa dette Omraade. Atter her træffes et dansk Navn, Godske Nielsens, knyttet til en god Idé til Anbringelse af Vinterfoder til Mejsler. Selvfølgelig findes ogsaa alle Konstruktioner af Bade- og Drikkekar for Fugle; besynderligt nok savnes det praktiske Bassin, som er anbefalet af Ung. ornith. Centrale.

Det følgende Kapitel giver Anvisning til Fangst af Fuglenes Fjender særligt Katte, hvorefter følger en Afhandling (af Rudolph Hermann) om Fuglebeskyttelsens Historie. Til Slutning gives en Oversigt over Fredningslovgivningen i alle europæiske Stater.

Endnu skal blot tilføjes, at Bogen indeholder en udførlig Literaturfortegnelse og er forsynet med ca. 200 meget oplysende Billeder.

O. H.

PAUL ROSENIUS: MIN JAKT MED KAMERA.

»Den gamla Formen för jakt, den blodiga, kommer, tror jag, allt mindre at utöfvas« skriver Forf., Dr. Paul Rosenius i Malmö, af ovennævnte Bog, og vist er det, at Jagten med Kamera finder stedse flere Dyrkere i Landene paa bægge Sider af Atlanterhavet. Saa forvænt man end er paa dette Omraade, er det dog en stor Nydelse, der beredes Læseren af denne Bog baade ved Billedernes Skønhed og Tekstens Friskhed. Særlig tillokkende gøres dette Arbejde ved Fotografier af Arter, som det kun beskæres faa Ornithologer at se paa nært Hold, endsige at fotografere; her tænkes t. Eks. paa Pomerantsfugl, Tredækker, Hjerpe, Røj, Sumphornugle og andre. Skønt ikke alle Gengivelserne yde fuld Retfærdighed mod Fotografierne, kan vi paa det bedste anbefale alle Fuglevenner at anskaffe sig denne Bog.

E. L. S.